

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

**„Aceasta este viața de veci,
ca să Te cunoască pre
Tine, pre unul adevăratul
Dumnezeu și pre care l'ai
trimis, pre Isus Hristos.”**
(Ioan, 17. 4.)

La toate neamurile există o datină isvorită din simțul patriotic al recunoștinței, de a ridica statui vitejilor conducători, cari prin acte de eroism au salvat țările lor de atacurile dușmanilor cutropitori. Aceste statui se așează în locuri publice, pentruca cetățenii privindu-le, să-și revoace în memorie gloria trecutului neamului lor și să-i îndemne pentru viitor la asemenea acte de curaj și invingeri strălucite.

Biserica catolică asemenea datinei susamintite, în duminica a șaptea după s. Paști, prăznuind pomenirea a lor 318 s. Părinți — cari s'au adunat în orașul Niceea, la săborul cel mare și cel dintâiu în anul 325 după Hristos, — ne reamintește faptele curagioase, credința tare și activă a acestor s. Părinți, că noi, fiii și cetățenii credincioși ai împărăției lui Isus Hristos auzindu-le și evocându-le în minte, ne nizuim a fi demni urmași ai lor, ca urmare ne vom învrednici de cununa răsplătii, dobândind fericirea veșnică în împărăția cerului.

În zilele împăratului Constantin cel Mare, era un diacon învățat la patriarhia din Alexandria, cu numele: Arie. Acesta îndemnat de șoaptele diavolului, în îngâmfarea și răutatea inimei sale, a început a grăi cuvinte de hulă și a zice: că Hristos nu este Dumnezeu adevărat, de-o ființă cu Tatăl, ci este numai zidirea și făptura lui

Dumnezeu; adecă Hristos este zidit și făcut de Dumnezeu, prin urmare are început, ca și alte făpturi.

Petru, patriarhul Alexandriei de pe acel timp, adânc mișcat de o vedenie și anume: văzând pre Hristos stând pe pristolul din biserica patriarhiei, cu vestmântul rupt și la întrebarea, că cine Ți-a rupt Doamne haina? și primind răspunsul: Arie, cel ce zice, că nu sunt Dumnezeu adevărat, — acela mi-l'a rupt, — pe ereticul și huli-torul de Dumnezeu: Arie l'a lepădat dela treapia și cinstea diaconiei. După moartea lui Petru, urmașul lui cu numele: Ahila, întorcându-l pe Arie din nou la dreapta și adevărata credință, l'a hirotonit de preot, numindu-l de protopop și dascăl în școala din Alexandria. Fățarnicul Arie după moartea protectorului său Ahila, a început din nou și cu mai mare furie și răutate a huli și a atăca dumnezeirea lui Isus Hristos, ademenind de partea sa mulți episcopi și mitropoliți, prin care înșelăciune, unitatea bisericii lui Hristos s'a rupt în două.

Deoarece patriarhul Alexandriei, cu numele Alexandru, înzadar a încercat a reduce la adevărata credință pe Arie: împăratul Constantin a dispus convocarea tuturor patriarhilor, mitropoliților și episcopilor din întreaga lume, la anul 325 d. Hristos, în cetatea Nikeea, la un săbor universal pentru apărarea dreptei credințe și pentru condamnarea învățături rătăcite a lui Arie. La acest mare săbor au participat: mitropoliții și episcopii cu mâinile, nasul și urechile tăiate, cu ochii scoși, provenite din luptele sângeroase, avute pentru apărarea dreptei credințe, contra arianilor. La acest săbor ecumenic a participat personal și Arie, care, — deși adeptul și aderentul învățături greșite a lui, cu numele: Spiridon l'a părăsit, — totuși a per-

zistat în rătăcirea sa, pentru care blăstămă-
 ție, din partea săborului a fost afurisit atât
 el, cât și toți aderenții lui, statorind atunci
 mărturisirea adevăratei credințe, în rugăciu-
 nea numită: Simbolul credinței sau: „Cred
 într'unul Dumnezeu,” iar față de necredin-
 ciosul Arie, au statorit: „Credem... și într'-
 unul Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui
 Dumnezeu, unul născut, carele din Tatăl
 s'a născut mai înainte de toți vecii, lumină
 din lumină, Dumnezeu adevărat din Dum-
 nezeu adevărat, născut iar nu făcut, cel ce
 este de-o ființă cu Tatăl, prin carele toate
 s'au făcut.”

Tot la acest săbor s'a întocmit și „Păs-
 călia”, adecă calendarul, după care creștinii
 pentru viitor sunt obligați a prăznuii ziua de
 s. Paști; au mai scris și cartea pravilă,
 adecă normele, cum trebuie creștinii să vie-
 țuiască. Blăstămul lui Dumnezeu l'a ajuns pe
 spurcatul Arie, deoarece când într'o zi acesta
 a servit s. Liturgie alături de patriarhul Tări-
 gradului, cu numele Alexandru, în marginea
 orașului, retras pentru lipsurile trupești, i s'au
 vârsat mațele, murind în mânia și blăstămul
 lui Dumnezeu, iar biserica universală — ca-
 tolică sau sabornică — a lui Hristos s'a
 curățit de erezurile lui Arie.

Pentru aceea noi creștinii în toți anii
 prăznuim pomenirea acestor s. Părinți, cari
 cu toată tăria credinței, cu convingerea su-
 fletului, suferind groaznice chinuri și torturi
 au apărut învățătura lui Isus, îndemnând-
 du-ne și pre noi a mărturisi cu tărie și a fi
 statornici în dreapta credință depozitată în:
 una, sfântă, catolică și apostolică biserică
 a lui Isus Hristos. L-a aceasta ne îndeamnă
 dulcele Mântuitor în „rugăciunea arhirească”
 înainte de patimile sale, când a zis: „Ace-
 asta este viața de veci, ca să Te cunoaștem
 pre Tine, pre unul adevăratul Dumnezeu și
 pre care l'ai trimis, pre Isus Hristos”; iar
 pre cei ce nu voiesc și nu doresc al cunoaște
 pe Dumnezeu și pe Isus Hristos, și cari
 se leapădă de sfânta lui biserică și învăță-
 tură, i-i va ajunge blăstămul dreptului jude-
 cător, ca pe afurisitul Arie.

D. V.

CUMPĂRAȚI
„NOUL TESTAMENT”
 tradus și tâlcuit de p. dr. Bălan
 la LIBRĂRIA ASOCIAȚIUNII SIGHET
 Piața Unirii No. 25.

„Inălțarea Domnului” — și amintirea aleșilor fii ai Neamului...

Sărbătorim minunea necuprinsă a Inăl-
 țării la cer a Fiului-Dumnezeu, la patru-
 zeci de zile după mărta Lui Inviere din
 morți. Carele pentru noi oamenii și pentru-
 a noastră mântuire trup omenesc a luat,
 Dumnezeu fiind de-o ființă cu Tatăl și cu
 Spiritul sfânt, — a pățimit, a murit, s'a în-
 mormântat... și a treia zi a înviat... Și
 apoi... când rostul răscumpărării Neamului
 omenesc s'a împlinit, — acolo, de unde s'a
 pogorit... din cer... s'a reîntors, înălțându-se
 cu dumnezeiască strălucire și mărire... Și...
 acolo... în ceruri... șade de-a dreapta Ta-
 tălui... de unde va să se reîntoarcă... la
 a doua venire... ca să judece viii și morții...
 A cărui împărăție nu va avea sfârșit... Și
 de-atunci din aceea minunată și strălucită
 zi de Joi, a Inălțării și până la sfârșitul vea-
 curilor viitoare, — El, Capul nevăzut al Bi-
 sericeii adevărate creștine: Isus Christos:
 Dumnezeu-Fiul, a cârmuit'o nevăzut cu bra-
 țul Său cel preainalt și va cârmui-o până
 la a doua înfricoșată a Sa venire... cu mă-
 rire...

Și după nepătrunsa și preaințeleapta
 Lui prevedere dumnezeiască, — de atunci
 din aceea clipă de despărțire trupească-
 pământescă, — cunoscând slăbiciunea și
 nestatornicia noastră, a oamenilor, — a câr-
 mui't'o și o va cârmui până la plinirea vre-
 mii, spre lumina și mântuirea Neamurilor și
 prin urmașul Său văzut: Petru, Apostolul
 ales și lăsat, El și următorii Lui, — în moș-
 tenirea: cârmuirii. „Pânăce va sosi Stăpânul
 viei acesteia”: Christos-Dumnezeu, să-și cu-
 leagă rodul ei...

O rară și pătrunzătoare înțelegere a
 luminaților sfințici ai Neamului nostru româ-
 nesc a adus aceea înălțătoare hotărîre: ca
 ziua, în care Biserica sărbătorește Inălțarea
 Domnului, să fie și un prilej de prăznuire
 aleasă a Țării. Această zi a fost sortită să
 slăvească amintirea neperitoare a celor mai
 aleși și mai vrednici fii ai Țării acesteia,
 fără deosebire de stare, neam ori limbă, cari
 nu au pregetat să-și jertfiască nici chiar
 atât de mult prețuita viață pământescă,
 pentru binele și fericirea ei. Ei, — acești

slăviți fii, — pe cari vecinica recunoștință a oricărui Neam, — îi alege dintre muritorii de rând și-i cuprinde sub numirea de cinste: eroii, — cunoscuți ori necunoscuți, stinși în mare parte în floarea vieții, sunt într'adevăr cei mai vrednici de slava pământescă. În viața oricărui Neam deosebita și prețioasa lor jertfă se ridică strălucitoare și neintrecută, față de oricare înfăptuire omenească. Din cele mai îndepărtate timpuri ale trecutului, — omenirea întreagă de-o potrivă a înțeles însemnătatea și învrednicirea nevestezită a încercării lor de vitejie, curaj și bărbăție și i-a împărtășit de cea mai mișcătoare și mai înălțătoare dovadă de înțelegere a înaltei lor jertfe: slăvindu-le amintirea în prăznuiri mărețe, cântece și imnuri vitejești, la anumite prilejuri sărbătorești mai mari, hărăzindu-le chiar o anumită zi a anului, în care, amintirea lor era prăznuită în chip deosebit. La rândul său și Poporul nostru românesc a înțeles cu vrednicie rostul jertfei aleșilor săi fii și le-a păstrat neștearsă și cu mândrie, măreața lor amintire. Întreg trecutul vieții Neamului nostru românesc este un șir neîntrerupt de lupte și suferințe pentru păstrarea ființei noastre. Dela împotrivirea dărilor Daci și până la cumplita încăerare din urmă a lumii întregi, dela năvălirile barbare și până la glorioasele lupte dela Mărăști, Mărășești, Oituz și Tisa, deasupra mărețelor fapte vitejești de pe câmpurile de războiu, se ridică falnică și strălucitoare mulțimea nesfârșită a bravilor luptători, cari privind moartea în față, au știut să înfrunte dușmanul cutropitor. Incât cu drept cuvânt putem spune, că România, Țara noastră de azi, s'a ridicat peste osemintele vitejilor ei fii-eroi, cari prin jertfa sângelui lor au făcut să răsară soarele dreptății și pentru noi. Avem o sfântă datorință, care ne rămâne cași o scumpă moștenire din partea lor: să le păstrăm amintirea neștirbită și neuitată. Să pășim pe urmele luminoase ale trecutului:

— „Eroi au fost... eroi... și-or să mai fie de-acum în Neamul românesc,

Căci rupți sunt ca din tare stâncă, Românii ori și unde cresc” . . .

Și credem neclintit, că:

„... Din coapsa Daciei și-a Romei,

În veci s'or naște pui de lei” . . .

Ci, — fericit este Neamul, care știe să cinstească amintirea aleșilor săi fii, care știe să împrumute puteri și noi îndemnuri chiar

din faptele mărețe ale slăviților eroi. Deoarece, — dupăcum îi lămurește și un însuflețit imn francez:

„Nimic în lume nu-i mai sfânt, ca dragostea de Țară” . . .

Și eroii . . . „Ei nu sunt morți,

Trăiesc în noi . . .

Cu-așa . . . eroi . . .

Un neam e greu să piară” . . .

În ziua Înălțării la cer a Domnului, să înălțăm din belșug prinosul de recunoștință al sufletului nostru spre înălțimile vecinicilor străluciri cerești, — acolo unde s'au ridicat și sufletele lor slăvite și să cerem cu stăruință umilită Dumnezeuului popoarelor, să ne învrednicească și în viitor, să avem parte vrednică de asemenea fii aleși, de: eroi . . .

Credință vie, iubire practică și resemnare în voința lui Dumnezeu.

Este o carte a marelui episcop Prohászka în mâna mea și citesc o colecție din pastorelele lui. Una din scrisorile lui către fii sufletești poartă titlul: Credință vie, iubire practică și resemnare în voința lui Dumnezeu. Acest titlu îmi dă de cugetat, nici nu citesc mai departe, căci ori cât de frumos să-și expună cugetele episcopul Prohászka, mai mult nu ne poate da, decât cât ne-a anunțat în titlu, cu claritate așa de elocventă, care nu pretinde nici un fel de explicare. Da, întregul nostru program e în aceste trei cerințe: Credință vie, iubire practică și resemnare în voința lui Dumnezeu.

Căci ce învățăm noi dela prima licărire a inteligenței noastre, până la cugetele mature ale etății de adult, acasă din gura mamelor, în biserici și în școale dela preoții noștri? La ce ne nvață viața aceasta întreagă, cu toate năcazurile și grijile ei, cu toate clipele ei de desnađejde și de bucurie? Noi învățăm până la ora morții noastre, că fără credință vie, nu putem exista. Să fim noi oricât de favorizați de soartă, viața care e în curgere perpetuă, nu ne poate da liniște sufletească, necum fericire; dar fericirea pământescă o putem înlocui cu credința vie; care fiind un avans din fericirea veșnică, e mult superioară fericirii pământesti. Dacă

avem credință vie, avem toate, suntem bogați; căci atunci credem, că există un izvor nesecat de bunuri sufletești, din care noi, — mai timpuriu sau mai târziu, — vom fi recompensați pentru tot ce avem de a îndura aici pe pământ.

Iar iubirea practică, care isvorește din credința vie, e cea mai frumoasă floare a acesteia. Credința moartă, care nu ne folosește nimic, poate avea ca rezultat iubire teoretică, va să zică iubire de aceea, care se traduce în vorbe și în scrieri multe, dar nicidecum în fapte. Această iubire nu șterge nici o lacrimă. Noi trebuie să fim pătrunși de principiile iubirii, trebuie să avem dexteritatea de a reacționa la fiecare strigăt de ajutor și trebuie să și ajutăm totdeauna, conform principiilor noastre. Să nu ezităm nici o dată, ca să-i dăm ajutor unui nevoiaș, comoditatea și interesele noastre să nu ne împiedece în acțiunile iubirii practice.

Și dacă noi trăim în credință vie și suntem totdeauna gata, ca să facem aceea ce ne dictează iubirea practică, atunci și numai atunci putem spune cu suflet liniștit: Cred Doamne și îmi fac datoria; fie voința Ta. Atunci ne va fi ușor, să ne resemnăm în voința lui Dumnezeu și dulce ne va fi resemnarea.

Pentru aceasta am spus, că titlul episcopului Prohászka conține un întreg program de viață. Și acum pot să adaug: programul acesta e al unei vieți, care are idealul în persoana măreață a lui Isus, deci în desăvârșire.

Dr. Irina Berinde

Poșta redacției. Dr. Alexandru Lazar. Se cvitează cu mulțumită abonamentul de 100 Lei trimis de Dv.

Avis. Credinciosul evlavios, care a procurat dela Blaj Octoicul, Apostolierul și Strajnicul se încunoștințează, că aceste cărți bisericești au sosit și se găsesc în cancelaria vicarială.

O nouă enciclică a Papei

Roma, 15 (Rador). — În audiența pe care S. S. Papa o acordă astăseară pelerinilor internaționali, va distribui o enciclică intitulată „quadraginta annis“.

În prima parte a acestei enciclice, se enumără roadele enciclicei „rerum novarum“, în favoarea îndrumării muncitorilor spre viața religioasă, morală și socială.

În a doua parte, se analizează raportul dintre capital și muncă, preconizându-se reorganizarea regimului economic și repartiția mai echitabilă a produselor rezultate din străfările combinate ale capitalului și muncii, spre a permite ridicarea proletariatului și a salariilor, astfel ca ele să acopere sarcinile familiare ale muncitorilor cinstiți.

În a treia parte, enciclica îmbrățișează ansamblul regimului economic, și insistă asupra necesității de a se reforma moravurile și reîntrona domnia justiției, îndemnând în concluzie pe toți oamenii de bună voință, să coopereze la renovarea societății.

(Universul)

A apărut cea mai efină carte de rugăciuni pentru prunci școlari sub titlul: „*Inchinăciunile Creștinului*“ Prețul 4 Lei. Se poate comanda la Librăria Asociațiunii Sighet Piața Unirii. 25

Calendar săptămânal.

24—30 Maiu 1931.

24. Dumineca Sf. Părinți (Ev. Ioan 17, 1) P. Simeon † 601.
25. Luni Aflarea C. I. Bot.
26. Marți S. A. Carp.
27. Miercuri S. S. Mucenici Terapont.
28. Joi Cuv. P. Nichita † 814.
29. Vineri Cuv. M. Teodosia † 308.
30. Sâmbătă Cuv. P. Isachia † 383.